

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022-2023. године налази се у одредби члана 38. став 1. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), којим је прописано да документ јавних политика на републичком нивоу усваја Влада, осим ако је другачије прописано посебним законом.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Влада Републике Србије усвојила је Стратегију за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022–2030. године (у даљем тексту Стратегија), на седници одржаној 03. фебруара 2022. године и иста је објављена у „Службеном гласнику РС“ број 23/2022. Стратегијом је предвиђено усвајање пратећег двогодишњег акционог плана. Имајући у виду наведено, као и чињеницу да то налажу потребе државе, наведеним су се стекли услови за примену одредби члана 17. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – испр., 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – одлука УС, 72/12, 7/14 – одлука УС, 44/14 и 30/18 – др. закон).

Усвајање овог акционог плана предвиђено је Програмом рада Владе за 2022. годину у оквиру активности Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог под тачком 11.

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог (у даљем тексту: Министарство) је након усвајања Стратегије, формирало Посебну радну групу за израду Предлога акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног оржења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2022 – 2023. године (даљем у тексту: Предлог акционог плана) састављену од представника органа државне управе, независних тела и организација цивилног друштва, као и представника међународних организација у својству посматрача процеса израде Предлога акционог плана. Посебна радна група одржала је три састанка.

Процес израде Предлога акционог плана обухватао је и online консултативни процес за представнике удружења и других организација цивилног друштва, научно-истраживачке, струковне и друге организације, као и представнике државних и покрајинских органа, органа локалних самоуправа, представнике привредних субјеката и друге заинтересоване стране. Позив за достављање сугестија и коментара објављен је на порталу е-Консултације, као и на интернет презентацији Министарства. Сугестије и коментаре релевантне за израду Предлога акционог плана заинтересовани субјекти имали су могућност да доставе у периоду од 15. до 22. марта 2022. године. Извештај о спроведеним консултацијама постављен је на интернет презентацији Министарства и порталу е-Консултације. У процесу даље израде предлога Акционог плана спроведена је јавна расправа. Програм Јавне расправе на Предлог акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2022-2023. године са пратећим материјалом био је објављен на порталу е-Консултације и интернет страници Министарства, у периоду од 19. маја до 8. јуна 2022. године. Након завршеног процеса анализиране су и усвојене примедбе, предлози и сугестије учесника у јавној расправи.

Имајући у виду напред наведено, предлаже се усвајање Акционог плана.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Предлог акционог плана следеће делове:

Увод у коме су наведени општи подаци и сврха доношења овог документа јавне политике. У оквиру Остваривања општег и посебних циљева кроз мере (укупно 18) детаљно су разрађена четири посебна циља повезана са Општим циљем, односно оснаживање постојећих и увођење нових механизма за стварање подстицајног окружења за деловање организација цивилног друштва, а конкретно:

Посебни циљ 1: Обезбеђење већег укључивање цивилног сектора у процес доношења одлука на свим нивоима власти

Мера 1.1. Унапређење правног и институционалног оквира за даљи развој учешћа ОЦД у процесу доношења одлука;

Мера 1.2. Унапређење капацитета органа јавне управе за укључивање ОЦД у процес израде, примене, праћења примене и вредновања ефеката јавних политика и прописа;

Мера 1.3. Унапређење капацитета ОЦД за разумевање улоге, надлежности и функција јавне управе и учешћа у поступку израде, примене, праћења примена и вредновања докумената јавних политика и прописа;

Мера 1.4. Унапређење слике цивилног сектора у медијима и јавности.

Посебни циљ 2: Унапређено транспарентно финансирање и одрживост цивилног сектора

Мера 2.1. Унапређење подстицајног нормативног оквира и административних пракси за транспарентност финансирања и финансијску одрживост цивилног сектора;

Мера 2.2. Унапређење кадровских и стручних капацитета јавне управе за планску и транспарентну доделу, праћење и евалуацију доделе буџетских средстава намењених за програме и пројекте ОЦД и остварености постављених циљева;

Мера 2.3. Унапређење стручних капацитета ОЦД за транспарентно управљање додељеним буџетским средствима.

Посебни циљ 3: Обезбеђено веће учешће ОЦД у социо-економском развоју и деловање у складу са начелима одрживог развоја

Мера 3.1. Унапређење нормативног оквира у области социјалне заштите, који је усклађен са међународним стандардима и обезбеђује одрживост услуга које пружају ОЦД;

Мера 3.2. Унапређење свеукупног нормативног оквира од значаја за филантропију, укључујући пореске прописе, транспарентност и видљивост филантропских активности;

Мера 3.3. Дефинисање свеобухватног нормативног оквира који уређује социјално (солидарно) предузетништво, којим се обезбеђује диверзитет финансирања ОЦД и коришћење потенцијала друштвено одговорног пословања;

Мера 3.4. Унапређење нормативног оквира којим се уређује волонтирање у складу са међународним стандардима, укључујући секторске прописе;

Мера 3.5. Унапређење улоге ОЦД у неформалном образовању у складу са стратешким документима и уз обухват образовања о људским правима.

Мера 3.5. Унапређење свести грађана о улози ОЦД у социо-економском развоју

Посебни циљ 4: Обезбеђено веће учешће ОЦД у процесу европских интеграција

Мера 4.1. Наставак и јачање активне сарадње органа јавне власти који учествују у преговорима о европским интеграцијама и Националним конвентом и другим ОЦД платформама;

Мера 4.2. Унапређење сарадње ОЦД са органима јавне власти у областима од значаја за европске интеграције, кроз редовно разматрање предлога ОЦД у циљу коришћења експертизе ОЦД и остваривања стварног дијалога са ОЦД;

Мера 4.3. Унапређење јавног дискурса о улози ОЦД у европским интеграцијама;

Мера 4.4. Унапређење положаја ОЦД кроз обезбеђење ефикасне правне заштите за припаднике ОЦД и бранитеље људских права;

Мера 4.5. Интензивније укључивање ОЦД у процес програмирања и припреме за коришћење структурних фондова и других средстава ЕУ;

Мера 4.6. Јачање свести грађана о процесу ЕУ интеграција кроз сарадњу са ОЦД;

Мера 4.7. Јачање транспарентности финансирања ОЦД кроз фондове јединица локалне самоуправе

Од 18 мера предвиђених Стратегијом реализоваће се 15 овим акционим планом, а три мере нису обухваћене јер је период реализације овог акционог плана краћи од две године.

Посебни циљ 3: Мера 3.5. Унапређење свести грађана о улози ОЦД у социоекономском развоју

Посебни циљ 4: Мера 4.1. Наставак и јачање активне сарадње органа јавне власти који учествују у преговорима о европским интеграцијама и Националним конвентом и другим ОЦД платформама и Мера 4.7. Јачање транспарентности финансирања ОЦД кроз фондове јединица локалне самоуправе.

Наведене мере биће реализоване у следећем акционом плану чија ће израда отпочети у 2023. години.

Дата је и Процена финансијских средстава неопходних за спровођење акционог плана.

План је даље разрађен у виду табеле у којој су приказане институције одговорне за координацију и извештавање, период примене, показатељи на ниво циљева, извори провере и друго.

У Завршном делу наведено је да се овај документ јавне политике објављује на интернет страници Владе, на Порталу е-Консултације и на интернет страници Министарства.

IV ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА И АНАЛИЗА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА

Укупна процењена средства за реализацију Акционог плана за спровођење стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2022-2023. године, у односу на базну 2021. годину, процењена су на 1.091.028.000,00 РСД. Од укупно процењених средстава у оквиру лимита расхода и издатака исказаних у Закону о буџету Републике Србије за 2022. годину обезбеђено је 537.650.000,00 РСД, док је из средстава развојне помоћи обезбеђено 2.205.000,00 РСД.

Од укупно процењених средстава за реализацију активности планираних за 2023. годину, 538.300.000,00 РСД је условно обезбеђено у оквиру лимита расхода и издатака планираних за 2023. годину и њихово планирање ће бити извршено у току редовне буџетске процедуре у складу са билансним могућностима и лимитима расхода и издатака који ће бити утврђени за 2023. РСД. Од укупно процењених средстава потребних за реализацију активности у току 2023. године 2.205.000,00 РСД је обезбеђено из средстава развојне помоћи. Процењена додатна средства у износу од 10.668.000,00 РСД нису обезбеђена, те ће њихово планирање бити извршено у складу са расположивим међународним развојним средствима. Активности за које нису обезбеђена средства извори средстава за њихово спровођење ће се утврдити у току спровођења Акционог плана и њихово извршење ће бити могуће у складу са обезбеђеним средствима. Спровођење мера предвиђених Акционим планом неће имати утицаја на међународне финансијске обавезе државе, из разлога што никакво задуживање није планирано.

Утврђивање трошкова Акционог плана рађено је у складу са Приручником за утврђивање трошкова јавних политика и прописа,¹ као и Методологијом обрачуна стандардних трошкова за израду планских докумената. Методолошки процена трошкова базира се на обрачуна додатних, директних и варијабилних трошкова нових или увећаноиг обима постојећих активности, неопходних за реализацију планираних мера у оквиру Акционог плана и достизања посебних циљева стратегије.

Процену финансијских средстава неопходних за реализацију посебних циљева, мера и активности обавио је предлагач овог акционог плана (Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог) у складу са планским, односно буџетским процедурама.

¹ Принципи и методологија обрачуна трошкова у Приручнику у складу је са примерима добре праксе и смерницама из Збирке алата и искуства у раду организације SIGMA и Упутством Европске комисије о обрачуна трошкова из Методолошких смерница за обрачун трошкова структурних реформи из 2019. године